

ሰሊጥ ቢዜነስ መርብብ

ሰሊጥ ክቡራት አንብብቲ ናይዚ ዕሑፍ ዕላማ ኣብ ሰሜን ምዕራብ ኢትዮጵያ ናይ ሰሊጥ ቢዜነስ መርብብ ናይ ኮሮና ቫይረስ ሕማም ኣብ ግምት ብምእታዉ እናተሰርሑን ክስርሑ ዝግበኦም ተጋባራት ንመዳራግቲ ኣካላት ሓፀርቲ ሓበሬታታት ንምብጻኽ እዩ።

ናይ ሕርሻ ሜካናይዜሽን ንኮሮና ቫይረስ ለበዳ ምቅናስ ኣስተዋፅኦ ኣለዎ

ብምክንያት ተላባድነት ሕማም ኮሮና ቫይረስ ምንቅስቃስ መዓልታዊ ሰራሕተኛታት ተገዲቡ ይርከቡ። ኣብ ሰሜን ምዕራብ ኢትዮጵያ ዝርከቡ ናይ ሰሊጥ መፍረይቲ ሓረስቶት መሬቶም ንምድላዉ ሕፀረት ሰራሕተኛታት ኣጋጢሞዎም ይርከቡ። ሰሊጥ ንምፍራይ ክሳብ 70 መዓልታዊ ሰራሕተኛታት ንሓደ ሄክታር የድሊ። እዚ ቁፅሪ ኣብ ሰሜን ምዕራብ ኢትዮጵያ በቢዓመቱ ሰሊጥ ካብ ዝሸፈን መሬት (500000 ሄክታር) እንትረእ ብርክት ዝበለ ምዓልታዊ ሰራሕተኛ ነዚ ከባቢ ከምዘድልዮ የመላክት።

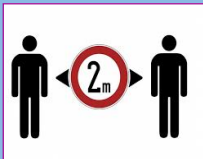

መዳርግቲ ኣካላት ምስ መንግስቲ ብምትሕብባር ንክጥቀሙሎም መንግስቲ ትግራይ ብፍላይ ዞባ ምዕራብ እናሰርሓ ይርከቡ።

ኣብዚ ሕዚ እዋን ምስቲ ኣጋጢሙ ዘሎ ለበዳ ኮሮና ቫይረስ እዚ ዝኣክል መዓልታዊ ሰራሕተኛ ናብዚ ከባቢ ምወፋር ድማ ምስቲ ዝርገሓ ሕማም ኣፀጋሚ ክክወን ከምዝክእል ይግመት። እዚ ከባቢ ካብቀደሙ ሕፀረት ሰራሕተኛ ከምዘጋጥሞ ዝፍለጥ ዋላ እንተኮነ ምስቲ ኣጋጢሙ ዘሎ ሕማም ግና ዝከፍኦ ከምዝከወን ይፍለጥ። ስለዝኮነ ዝክሰት ሕፀረት ሰራሕተኛ ንምፍታሕን፣ ናይ ምፍራይ ወፅኢታት ንምቅናስን ብክነት ድሕረ ምህርቲ ንምቅናስን ምጥቃም ናይ ሕርሻ መካናይዜሽን ዓብይ ኣስተዋፅኦ ይህልዎ።

ኣብ ክልልና ናይ ሰሊጥ መፍረይቲ ከባቢታት መዳርግቲ ኣካላት እዞም ናይ ሕርሻ መካናይዜሽን መሳርሕታት መፍረይቲ ንክጥቀሙሎም እናሰርሑ ይርከቡ። ካብ እዚኣቶም ማማይ ግሩፕ ዝተበሃለ ናይ ግሊ ማሕበር ጋልጋሎት ወሃቢ ኣብዚ ምህርቲ ዘመን ክሳብ 1200 ሄክታር ምስ ሰብ ሃፍቲ ግልጋሎት ንክህብ ዉዕል ኣሲፋ ናይ መሬት ፀረጋን ማሕረስን ግልጋሎት ብኩንትራት መልክዕ ኣብ ምስራሕ ይርከቡ። ብተመሳሰሊ ድማ ሂወት ሕርሻ መካናይዜሽን ናይ ዉልቀ ኩባንያ ምስ ኣናእሽተይ ሓረስቶት ተመሳሳሊ ስራሕ ንምስራሕ ምድላዎቱ ወዲኡ ይርከቡ። ብተወሳኪ ድማ ደስታ በርሃ ናይ ሓረስቶት ግልጋሎት ወሃቢ ትካል ንኣናኡሽተይ ሓረስቶት እዚ ናይ ሕርሻ መካናይዜሽን ግልጋሎት ምስ ኣናእሽተይ ሓረስቶት ግልጋሎት ንምሃብ ምስ ሕርሻ ሰብ ሞያ ናይ ሓረስቶት መረጃ እናካየደ ይርክቡ። ብተወሳኪ ድማ ዉሱናት ማሕበራት፣ ዉሱናት ሰብሃፍቲን ማእከል ምርምር ሕርሻ ሑመራን ዋላ ሕፀረት መካናይዜሽን ናብ 2ተ ይዘውር

ካብ ተላባዳ ሕማም ኮሮና ቫይረስ ባዕሎም ይክላከሉ !

ኣብ ኢዶም ዝርከቡ ጀርምታት ብዕሩይ ማይን ሳሙናን ወይ ድማ ብ ኣልኮሆል ተሓቢጦም የዕርዩ።

ኣእዳዎም ከይተሓፀቡ ዓይኖም፣ ኣፍንጭኦም ኣፎም ኣይንክኑ

ብኢድ ሰላምታ ይትረፍ

ኣብ ምንጎ ሰባት ዘሎ ኣካላዊ ርሕቀት ይሓልዉ

ካብዚ ብተወሳኪ መንግስትን ናይ በዓል ሞያ ጥዕና ዝህብዎም ካላኡት ምምርሕታት ይክታተሉ!

ለበዳ ሕማም ኮሮና ኣብ ኣገልግሎትን ዓወደ ሕርሻን ዝህልዎ ፅልዎ

ለበዳ ሕማም ኮሮና (COVID-19) ዝህልዎ ዝግበዩ ፅልዎን ኩሎ ማሕበረ-ቁጠባዊ ምንቅስቃስ ዝድርጉ ዝለገሰ ኪሳራ እናምዕሉ ዝርከብ ሕማም እዩ። ንኣብነት ናይ ሃገራት ንግዲ ርክብ ምውሳን፣ ምስ ምግቢ ዝተኣሳሰሩ ምህርታት፣ መድሓኒታት ከምኡ እውን ብጣዕሚ ኣድለይቲ ዝኮኑ ጥረ ኣቕራቢትን ካለኦት ኣድለይቲ ዝኮኑ እታዎታት ምምጻን ሰደድ ማግባርን ዝተገባዙ ኮይኑ ኣሎ። እዞም ኩነታት ብፍላይ ናብርኦም ካብ ኢድ ናብ ኣፍ ዝኾኑ ኣብ ዝተሓተ ናይ መነባብሮ ደረጃ ዝርከቡ ክፋል ሕብረተሰብ ብዝበለፀ ተጎዳኢቲ ክኾኑ ይገብር። ፅንግታት ከምዝሕብሩ በዚ ወቕቲ ብዓለም ዙርያ ልዕሊ 95 ሚሊዮን ሰራሕተኛታት ስራሕ ስእነት ኣገጢሞዎም ይርከቡ። ዝህም ፀገማት ንምፍታሕን ናብ ዝነበሮ ንምምላስን ዝለገሰ ባዕሪ ይሓትት። በዚ ከቢድ ፀገም ውሽጢ ዘይተራኣዩ ፅቡቕት ዕድላት ብምልላይን ብምጥቃምን ስነ ቁጠባዊን ማሕበራዊን መፍትሕታት ብዝምዕሉ ስራሕቲ ዙርያ ብምንቅስቃስ ለውጢ ንምምጻን ባዕሪ ምግባር ናይ ኩሎ ዜጋ ሓላፍነት እዩ።

ዋላ እኳ ናይ ሃገርና ዓወደ ሕርሻ ክሳብ ሓዚ ዱሒርን ዘይዘመነን ምዃኑ ናይ ባዕሉ ዝኾነ ማሕበራዊን ስነ ቕጠባዊን ፅዕንቶ እንተሃለዎ እቲ ለበዳ ሙሉእ ብሙሉእ ስራሕ ጠጠው ክነብል ብዘይ ምግባር ፅቡቕ ኣጋጣሚ ብምጥቃም ጠንኪርና ንክንሰርሕን መፍረያይነትና ክነሳብይን ይግባእ። ዓውዲ ሕርሻ ብዝፈጥሮ ሰራሕ ዕድል ስራሕን ኣብ ስነ ቁጠባዊ ዝፈጥሮ ኣስተዋዕኦ እንትርከብ ዝለገሰ ትኹረት ዘድሊ ጉዳይ እዩ። ሕርሻ ንኹሎ ክፋል ሕብረተሰብ ዝምልከት ጉዳይ እዩ። ኩሎ ሰብ ምግቢ የድልዮ፣ እዚ ማለት ኩሎ ሰብ ይምልከቶ ማለት እዩ። ኣብዚ ዓውዲ ብዙሕ ተዋሳኢቲ እዮም። ሰብ ሞያ ሕርሻ፣ ተመራመርቲ፣ ኣብ ዓውዲ ኢንዱስትሪ ዝነጥፉ፣ ናይ ሰራሕተኛታት ምምሕዳር፣ ሰብ ሞያ መራኸብቲ ሓፋሽ፣ ሰብ ሞያ ጥዕና ወ.ዘ.ተ ኩሎ ናይ ባዕሉ ዝኾነ ግድን ንሃገርን ንህዝቡን እስተዋዕኦ ንምብርካት ብዝለገሰ ትዕቢት ዝግበረሉ እዋን እዩ።

ኣብ ዝተሓተ ናይ መነባብሮ ደረጃ ዝርከቡ ክፋል ሕብረተሰብ ኣብ ናይ ሰሊጥ ክብሪ ምውሳኽ ሰንሰለት ውሽጢ ዝለገሰ ብዕሒትን ኣስተዋዕኦን ዘለዎም ማዕልታዊ ሰራሕተኛታት ብሙሉእ ይኹን ብክፋል ብዝተኣወጀ ናይ ምንቅስቃስ ገደብ ከምኡ እውን ባዕሎም ቦቲ ቫይረስ ንዘይ ምጥቃዕ ካብ ዘለዎም ስግኣት ናብ ስራሕ ከይዋፈሩ ይክእሉ እዮም። በዚ መንገዲ እቶም ሰራሕተኛታት ኮኑ ሰሊጥ ኣፍረይቲ ሓረቡቶት ናይቲ ፀገም ዝለገሰ ተጠቃዕቲ ይኾኑ። እዚ ኩነታት እዚ ስእነት ስራሕ ካብ ምስፍሕፋሕ ብተወሳኺ መፍረያይነት ብምቕናስ ናይ ምግቢ ሕፅረት ክህሉ ይገብር። ቀስብቐስ ድማ ናይ ኹሎ ገዛ የንኳሕኹሕ። እዞም ዝተሓተኩ ፀገማት ንምቅላል ኣቕዲምካ ብንቕሓት ብምሕሳብን ብምትሕብባርን ምስራሕ ግቡእና ምውጻእ ይግበኣና።

ዕድላት ንጠቕመሎም

- በዚ እዋን ምስቲ ለበዳ ዝተሓተኩ ምንቅስቃስ ሰራሕተኛታት ምውሳኑ ናይ ቤተ ሰብ ጉልበት ብምጥቃም እቶትን ፍረያይነትን ብዝነበሮ መልክዕ ንምቕጻልን ብክነት ንምድሓንን ብሓላፍነት ኣብ ናይ ሕር ስራሕቲ ሃይሃዩታ ዉይ ርብርብ ምግባር።
- ቦቲ ለበዳ ምክንያት ቤት ትምህርትታት ብምዕጻውን ኣብ ገዛ ዝወዕሉ ተምሃሮ ብዘለዎም ትርፌ ግዜ ኣብ ናይ ሕርሻ ስራሕቲ ክወፀሉ ምግባር።
- ከምኡ እውን ደቂ ኣንስትዮ ተምሃሮን ዕድመኦም ንስራሕ ጉልበት ዝበዕሉ መናእሰይ ኣብ ልምዓት ገደና ኣሕምልትን ፍራምረን ብምስታፍ ዝለገሰ ግደ ከበርክቱ ይክእሉ። ነዚ እውን ፅቡቕ ኣጋጣሚ እኹል ናይ ክንክን ግዜ ብምህላው ዝለገሰ ተራ ብምዕዋት ኣብ ክረምቲ ወቕቲ ናይ ማይ ሕፅረት ብዘይ ምህላው ከም ፅቡቕ ዕድን ምጥቃም የድሊ።
- ከም ወፈራን እድርን ዝበሉ ናይ ማሕበራዊ መስተጋብር ባህልታት ብምጥቃም ኣድለይቲ ጥንቃቕታትን ተግባራትን እናተኸታተሉ ብምትሕግጋዝ ናይ ማዕላታዊ ሰራሕተኛታት ፀገም ኣቕርቦት ምቅላልን ምቕናስን የድሊ።
- በዝሒ ቕዕሪ ዘለዎም ኣብ ከተማ ዝነብሩ ክፋል ሕብረተሰብ ብትርፌ ግዜኦም ዓቕምን ኩነታትን ብዝፈቕደሎም መሰረት ብልምዓት ኣሕምልቲ ገደና ብዝነኣሰ መጠን ተዝዋፈሩ ብብዙሕ መንገዲ ተጠቀምቲ ክኾኑ ይክእሉ እዮም።

ካብ ገፅ 1 ዝህረ

መሳርሕታት እንተሃለዎም ተወሰክቲ ተጠቀምትን ግልጋሎት ወሃብትን እዮም።

እዞም ትካላት እዚኦም ኣብ ፅቡቕ ዝበሃል ጅምሮ ዋላ እኳ እንተሃለዉ ከም መዕፀዲ፣ መኮትኮትን ተወሳኪ መስመር መዝርእን ዝእምሱሉ ብብዝሒ ዘይምድናኖም እቲ ናይ ሕርሻ መካናይዘሽን ግልጋሎት ክሰፍሕ ኣይከኣለን። ብተወሳኪ ድማ እዞም ትካላት ከቢድ ዝበሃል ናይ ፋይናንስ ፀገም ከምዘለዎም ይገልፁ። እዞም ናይ ሕርሻ መሳርሕታት ድማ ኣብ ቀረባ ጎረቤት ሃገር ሱዳን ኣብ ዝተፈላለዩ ካንፓኒታት ከምዝርከቡ ይፍለጥ። ነዚ ከም መፍትሒ ኣብዚ ሒዝናዮ ዘለና ምህርቲ ዘመን እዞም መሳርሕታት እቲ ናይ ፋይናንስ ፀገም ፈቲሕካ በዞም ትካላት ኣቢልካ ክኣትዉ እንተዝግበር እቲ ከጋጥም ዝክእል ሕፅረት መጻልታዊ ሰራሕተኛታት ምሽፋንን በዚ ኣቢልካ እውን ከጋጥም ዝክእል ለበዳ ቫይረስ ኮረና ምቕናስ ይከኣል እዩ። በዚ ኣቢልካ ድማ እታ ሃገር ክትስእኖ እትክእል ናይ ወጻኢ ምንዛሪ ሕፅረት ምቕናስ ይከኣል።

ናይ ሰሊጥ መዳርግቲ ኣካላት ናይ ምይይጥ መድረክ ኣብ ሑመራ ተሳሊጡ

ኮቪድ-19 ኣብ 2012/13 ምህርቲ ዘመን ኣብ ሕርሻ ዘብጸሉ ተፅዕኖ ቀሊል ከምዘይከውን ምግማት ይክእል እዩ። ብፍላይ ድማ ዝለዓለ ናይ ሰብ ጉልበት ንዝሓትት ናይ ሰሊጥ ሴክተር ዝግበዩ ተፅዕኖ ከብጸሉ ከምዝክእል ይፍለጥ። ናይቲ ምይይጥ መድረክ ዋና ዓላማ ኣብቲ ዘርፊ ዝተዋዕሩ ኣካላት ዘለዎም ፀገማት ንምዝርራብን ኮቪድ-19 ከስዕቦ ዝክእል ተፅዕኖ ፈቲሽኻ መፍትሒ ንምትእልላሽን እዩ። እቲ ዋሳ ብ ዶ.ር ኣትንኩት መዝገቡ ናይ ትግራይ ሕርሻን ገዕር ልምዓት ሓላፊ ዝተመርሓ እንትከውን ኣብ መክፈቲ ዘረብኦም ከም ዝገለጸዎ ኣብዚ ሒዝናዮ ዘለና ናይ ምህርቲ ዘመን ሃገርና ብኮቪድ-19 ምክንያት ካብ ሰሊጥ ዘርፊ እትረክቦ ናይ ወፃኢ ሸርፊ ክቅንስ ከም ዝክእልን ብተወሳኪ ድማ ናይ ምግብ ሕፃራት ከጋጥም ከምዝክእል ጠቂሶም መፍረይቲ እዚ ኣብ ግምት ዘእተወ ስራሕ ንክሰርሑ ኣተሓሳሲዮም።

ምስ ናይ ክልልና መንግስቲ ብምዝርራብ መፍትሒ ንክግበረሉ ኣብቲ ዋሳ ዝተሳተፉ መፍረይቲ ገሊዮም።

ኣብቲ ናይ ምክክር መድረክ ዝተሳተፉ ሰብ ሃብቲ ከምዝገለጸዎ ኣብዚ ሒዝናዮ ዘለና ናይ ምህርቲ ዘመን ናይ መዓልታዊ ሰራሕተኛታት ሕፃራት ከጋጥም ከምዝክእል ብፍላይ ድማ ናብ ናይ ሰሊጥ ምፈረይቲ ከባቢ ዝተገበረ ናይ ደቂ ሰባት እገዳ ምንቅስቃስ መዓልታዊ ሰራሕተኛታት ንምርካብ ኣፀጋሚ ከምዝገብሮ ገሊዮም። ስለዝከነ ድማ መንግስቲ ትግራይ ምስ ዝምልከቶም መዳርግቲ ኣካላት ብምትሕብባር መዓልታዊ ሰራሕተኛታት ዝመፅሎም ከባቢታት/ወረዳታት ብምንፃር ምትሕብባርን ጎስጋስ ብምክያድን ናይ መጉዓዓዝያ ብምድላወን ክሰርሑ ከምዝግቡኦ ገሊዮም። ኣብ ክልልና ኢሉ እወን ኣባ ሃገርና ንዘጋጥም ናይ ምግብ ሕፃራት ንምሸፋን ድማ ኢንቨስተራት ክሳብ 40% ኣናኡሽተይ ሓረስቶት ድማ 80% መሬቶም ብመሻላ ዝራእቲ ክሸፍኑ ከምዘለዎም ኣብቲ ዋሳ ምርድዳእ ተገይሩ ኣሎ። ኣብ ምፍራይ መሻላ ንዘጋጥም ናይ ፀረ ፃህያይ ሕፃራት ንምቅራፍ ድማ ሕርሻ ቢሮ፣ መቅረብትን ሓረስቶትን ተዋዳዶም ንክሰርሑን ናይቲ ኬሚካል ጠለብ ወረዳታት ንክልል ሕርሻ ቢሮ ጠለቦም ብእዋኑ ክፍልጡን እቲ ቢሮ ድማ ምስ መቅረብቲ ተዘራሪቡ ንክቅርብ ተሓቢሩ ኣሎ።

ሓላፊ ሕርሻን ገዕር ልምዓትን ኣብቲ መጠቃለሊ እቲ ዋሳ ከምዝገለጸዎ ናይ ሰሊጥ መዳርግቲ ኣካላት ካብ ማንም ግዘ ንላዕሊ ብኮቪድ-19 ምክንያት ክበፀሕ ዝክእል ፀገም ንምምካት ተዋዳዶም ክሰርሑ ከምዝግቡኦ ኣተሓሳሲዮም። እቲ ዋሳ ብምትሕብባር ሽግግር ሕርሻን ቢሮ ሕርሻን ገዕር ልምዓትን ዝተካየደ እዩ። ኣብቲ ዋሳ ካብ 15 ንላዕሊ መዳርግቲ ኣካላት ካብ ክልል፣ ዞባ፣ ወረዳ፣ መሰረታዊ ሕብረት ስራሕ ማሕበራት፣ ዩንቨርሲቲ፣ ሕርሻ ምርምር፣ ኮሚሽን ድጋግን ጥዕና ቢሮ፣ ሰብ ሃፍቲ፣ ኣናኡሽተን ሓረስቶትን ካላኣትን ተሳተፎም።

ማማይ ግሩፕ ናይ ሕርሻ ማሸነፊ ኣቅራቢ ምስ ማእከል ምርምር ሕርሻ ሑመራ ብምትሕብባር ን 15 ኣብ ቃፍታ ሑመራ ዝርከቡ ትራክተር ኣፕራተራት ብ ኣተሓሕዛ፣ ኣጠቓቕማ፣ ፅገናን ናይ መስመር መዝርኢ ንክልተ መዓልቲ ስልጠና ሂቡ።